

EUSKAL HEDABIDEEN URTEKARIA

20 25
26

KOMUNIKAZIOA EUSKARA
MUNDUA INFORMAZIOA MEZUA IDEIAK
RAKURRI ENTZUN IKUSI ARNASTU HARTU
UHINKI PLATUAK DATUAK SAREAK ETXEN KIKEREMAN
PARRA HEGOA EKIA MENDEA SEBUNDUA
EUSKAL HEDABIDEAK
BERTUKOAK
OSOAK
ZURRA
(TSASTA)

EUSKAL
HEDABIDEEN
URTEKARIA

20 $\frac{25}{26}$

Erakunde babesleak:

Partaideak:

Hibai Castro Egia
Euskal Hedabideen Behategia

Igor Astibia Teiletxea
HEKIMEN Euskal Hedabideen Elkarteko zuzendaria

Pello Urzelai Agirre
Berriako IKT arduraduna eta Kazetaritza ardatz buletinare egilea

Ane Zuazubiskar Iñarra
Kazetaria eta Mondragon Unibertsitateko irakaslea

Teixa Ihidoy
Euskal Irratiak elkarteko zuzendaria

Jose Luis Román Jimenez
EITB Mediako zuzendaria
Iker Gonzalez Rodriguez
EITBren albistegi digitaleko burua
Maite Goñi Eizmendi
EITBko irrati eta audio zuzendaria
Iraide Muga Zubiaur
PRIMERANeko burua
Nerea Zendoia Elexpuru
MAKUSiko burua

Aitziber Agirre Ruiz de Arkaute
Elhuyar Zientzia

Libe Mimenza Castillo
NOR Ikerketa Taldea, Euskal Herriko Unibertsitatea (EHU)
Euskal Hedabideen Behategia
Naïke Usabiaga Urruzola
Irutxuloko Hitza
Aitziber Arzallus Elola
GUKA

Lukas Hiriart
Euskararen Erakunde Publikoa

Ane Zuazubiskar Iñarra
Eneko BidegainAire
Humanite eta Hezkuntza Zientzien Fakultatea,
Mondragon Unibertsitatea

Ander Goikoetxea Pérez
NOR Ikerketa Taldea, Euskal Herriko Unibertsitatea (EHU)
Udane Goikoetxea Bilbao
Euskarazko komunikabideen audientzi azterketa proiektua
Euskal Herriko Unibertsitatea (EHU) -US24/19-

Xalbat Alzugaray Etxeberri
Kazetaria eta EHU-EITB Multimedia Komunikazioa masterduna

Arantza Gutierrez Paz
GMMP 2025eko EHUko monitoreo taldearen koordinatzailea
Tania Arriaga Azkarate
Maider Eizmendi Iraola
Itxaso Fernandez Astobiza
Erika Fernandez Cabello
GMMP 2025eko EHUko begirale-taldeko kideak

Josu Amezaga Albizu
Ane Martinez Juez
Libe Mimenza Castillo
NOR Ikerketa Taldea, Euskal Herriko Unibertsitatea (EHU)
Euskal Hedabideen Behategia

2026ko otsaila

Editoreak:

Hibai Castro Egia
Libe Mimenza Castillo

Diseinua eta maketazioa:

BO5T talde grafikoa

*Azaleko arrauna AAren laguntzaz eginda dago

ISBN: 978-84-09-82787-9
Lege gordailua: SS-1440-2015

BEHATEGIA

Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatea
Sarriena z/g, 48940 Leioa
✉ behategia@behategia.eus
www.behategia.eus

📷 🗣️ 📧 @behategia

📞 94 601 81 54

aurkibidea

Euskal Hedabideen Urtekaria 2025-2026: egindakoari begiratu, egitekoak zehazteko	9
Hibai Castro Egia	
1. Sasi guztien azpitik...	13
Igor Astibia Teiletxea	
2. Nazioarteko joerak eta hedabideen erronkak 2026an	23
Pello Urzelai Agirre	
3. Twitter osteko lehen urtea	33
Ane Zuazubiskar Iñarra	
4. Euskal Irratiak sarean: hurbiltasuna oinarri, etorkizuneko erronken aurrean	37
Teixa Ihidoy	
Euskal Irratiak sarea berriz pentsatuz, erronkei elkarrekin aurre egin eta lankidetzaren bidez etorkizuna eraikiz.....	38
Elkarrekin eramaiten ditugun erronka nagusiak trantsizio digitalaren aitzinean:	40
Euskal Irratiak sarea, eduki eta presentzia digitala garatzeko bidean	43
Euskarazko hedabideekin elkarlan etorkizunak sortzen ditugu.....	45

5. EITB TALDEA, arkitektura digital berriaren eredu lehiakorra **47**

Jose Luis Román Jiménez

Orain.eus abian da..... 50

Iker Gonzalez Rodriguez

GUAUren urtebetetzea: EITBren audioak etorkizunera
jauzi egin du..... 51

Maite Goñi Eizmendi

PRIMERAN: 2025. urteko laburpena eta 2026.
urteko helburuak..... 55

Iraide Muga Zubiaur

Proiektua sendotzeko urtea izan da MAKUSIn..... 56

Nerea Zendoia Elexpuru

6. Elhuyar Zientzia: bateratu + esperimentatu, jauzi egiteko **59**

Aitziber Agirre Ruiz de Arkaute

CMS-a eta artxibo bizia..... 60

Eta zuk, zer iritzi duzu zientziaz?..... 62

Zientiaren Euskarazko Komunikazioaren Behatokia..... 63

Zientzia gizarteratzeko modu berritzaileak:..... 65

7. Datu bat: euskal hedabide guztiak ari dira analitika digitala lantzen **67**

Libe Mimenza Castillo

Irutxuloko Hitza..... 74

Naike Usabiaga Urruzola

GUKA..... 75

Aitziber Arzallus Elola

Erreferentziak..... 76

8. Kazetaritza Euskaraz Unibertsitate Diplomaren Ipar Euskal Herriko lehen promozioa **77**

Lukas Hiriart

9. Lea-Artibai, Mutriku eta Busturialdeko Hitzaren eta Hamaikaren balio soziala **81**

Ane Zuazubiskar Iñarra eta Eneko Bidegain Aire

1. Lea Artibai, Mutriku eta Busturialdeko Hitzaren balioa..... 80

1.1. Lurralde-egituratzea eta eskualde izaera..... 80

1.2. Euskararen sustapena..... 81

1.3. Gertutasuna eta kazetaritzaren kalitatea..... 82

1.4. Baliabideen eraginkortasuna eta profesionaltasuna..... 82

1.5. Artxiboa eta memoria..... 83

1.6. Balio kuantitatiboa..... 84

2. Hamaikaren balio soziala	87
2.1. Lurralde Ikuspegia.....	87
2.2. Euskal Kulturaren Sustapena.....	87
2.3. Hedabideen aniztasuna.....	89
2.4. Elkarlana eragileekin.....	89
2.5. Elkarlana beste hedabideekin.....	90
2.6. Kazetaritza eta formazioa.....	91
2.7. Balio kuantitatiboa.....	91
3. Ondorioak	92

10. Kazetaritza parte-hartzailea, komunitarioa eta alternatiboa Euskal Herrian: gertutasuna eta kritikotasuna desinformazioaren eta AAre garaian

95

Ander Goikoetxea Pérez ; Udane Goikoetxea Bilbao

1. Definizio eta ezaugarriak gurean.....	97
2. Aiaraldea.....	100
3. Antxeta.....	102
4. Hala Bedi.....	103
5. Pikara Magazine.....	106
6. Gibel solasa.....	107
7. Bibliografia.....	108

11. Uhin herrikoietatik, uhain sozialera: korrikaren zuzeneko segipenaren garrantzia Ipar Euskal Herriko irratietan

109

Xalbat Alzugaray Etxeberri

1. Sarrera	110
2. Metodologia	111
3. Emaitzak	112
3.1. Hiru irradi alternatibo	112
3.2. Korrikaren zuzeneko: orotarikoa eta bateratzailea	114
3.3. Emozio anitzeko arnasberritze tresna	116
4. Ondorioak	117
5. Erreferentziak	118

12. Emakumeen presentzia Hego Euskal Herriko hedabideetan: GMMPko argazkia bost urteren ondoren

119

**Arantza Gutierrez Paz, ; Tania Arriaga Azkarate, Maider Eizmendi Iraola,
Itxaso Fernandez Astobiza, Erika Fernandez Cabello,**

1. Komunikazioaren genero-ikerketak azken bost urteotan Euskal Herrian	121
2. Metodologia	124
2.1. GMMP proiektuaren metodologia.....	124
2.2. Hedabideen lagina	124
2.3. Fitxa teknikoa.....	125

3. Emaidzak.....	126
3.1. Emakumeen presentzia albisteetan.....	126
3.2. Albisteen egileen generoa.....	128
3.3. Albisteetan agertzen diren emakumeen soslaiak.....	130
3.4. Emakumeen rola albisteetan.....	131
3.5. Zenbakietatik harago.....	133
4. Ondorioak.....	134
5. Bibliografia.....	135

13. Euskara hutsezko herri ekimeneko hedabideen webguneen audientziak 2025. urtean: errekor berri bat.

137

Josu Amezaga Albizu, Ane Martinez Juez, Libe Mimenza Castillo

1. Hedabide zerrenda, datu-iturriak eta metodologia.....	138
2. Datuak ondo baloratzeko kontuan hartu beharrekoak.....	140
3. Web trafikoa, egonkortze bidean.....	41
3.1. Saioak.....	141
3.2. Erabiltzaileak.....	148
3.3. Saioen denbora.....	149
4. Kontsumoaren gailua eta trafikoaren jatorria.....	150
5. Ondorioak.....	154
6. Erreferentziak.....	156

3. Twitter osteko lehen urtea

Sinadura

Ane Zuazubiskar Iñarra

Kazetaria eta Mondragon Unibertsitateko Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultateko irakaslea

Twitter osteko lehen urtea. Nondik laburtuko itxi berri dugun 2025 hau, eta kolpe bakarrean hala utzi dut esaldia. T.O. lehen urtea beraz. (Urtea hasterako utzia zuten hainbatek ordurako X izena zuen sare soziala, baina utziko al didazue aitzakia horri heltzen). Elon Muskek plataforma erosi aurretik ere asko genbiltzan erdi-isilik Twitterren, eta Twitterrek Twitter izateari utzi eta X izena hartu zuenean isildu ziren beste batzuk. Giro gero eta itoagoan, erakundeek, enpresek eta komunikabide zenbaitek ere utzi zioten txiokatzeari. X barruan kontuak erabiltzen jarraitu duten komunikabide edo erakunde batzuek gutxiago idazten dute, gutxiagotan. Muskek bere buruari X erosi aurreko garaian bezain maiz argitaratzen dute beste batzuek, *hutsari kolpeka* ari direla sentituko dute, batzuek eta besteek. Duela urtebete, oraindik eutsiko zion batek baino gehiagok X ireki eta erreparatzeko ohiturari, sarri-samar idazten eta erantzuten zutenak ere ez ziren gutxi. Voyeur-arenak egiten ari ginenok igartzen genuen, mezu matxistak, arrazistak eta eskuin muturreko bot-ak haizatzen zituela plataformak, halakorik jarraitzeko asmorik txikiena ere erakutsi ez arren.

2012an egin nuen Twitter kontua, hala gogoratzen zidan txoritxoak urtero. Abuztuan zabaldu nuen profila, hainbat erabiltzailereren ekimenez Twitter euskaraz jartzeko (eta aurretik, euskaratzeko) aukera izan genuenean (plataformak onartu baitzuen euskaraz bistarazteko aukera, baina esaldiz esaldi euskaratu genuen euskaldunok). Atzera begiratzeak berez dakar nostalgiarako arriskua, baina 2025ean ez bestelako giroa zegoen orduan Twitterren: eztabaidarako eta elkar elikatzeko eta aktualitatea jarraitzeko plazatzat geneukan orduan. Hamabost urte ere bagenezkan, zer nahi duzue esatea. Gerora egin

genituen beste irakurketa batzuk. *Enfant terrible*-arenak egiteko urteak batzuentzat, adi-adi irakurtzekoak besteentzat... Pandemia garaian hasi ziren aldatzen ordura arteko irudipenak, ostekoaz badakigu zerbait. Goiena eta Ulua izan ziren 2024ko hondarrean X utzi zuten lehen hedabideak, The Guardian moduko handiek ireki zuten atea, eta atzetik atera ziren beste asko. Hala jakinarazi zuen erabakia Goienak: «Ez da erraza audientziak dakartzan erremintari uko egitea. Hala ere, erabaki dugu ezin dugula egun bat ere gehiago jardun munstroa elikatzen. Informazioa zail dago desinformazioaren algoritmoen tresnan». Barkamena eskatu zieten Goiena Komunikazio Taldearen 12 kontuak jarraitzen zituztenei, eta denon bistan jarri zauria: «Kontziente gara izango duela eragina audientzietan». Lehen olatu hartan, bertan gelditzea erabaki zuten guztiek ez zuten erabakia argudiatu, beste batzuek bai. VilaWebek editoriala eskaini zion gaiari: «Espazio publiko bat eskuin muturraren eskuetan uzteak eskuin muturreko jende asko dagoelako ez dirudi oso eraginkorra eskuin muturraren eraginari aurre egiteko».

Unibertsitateek, hedabideek, kazetariak... Askok agurtu zuten X hortik aurrera, *vouyer*-arenak egiten ari ginen batzuek ere bai, Twitter osteko lehen urte honetan. Hiru Damatxo ekoiztetxeko Lander Arretxeak X sarean idatzi zuen 2025eko irailean: «Sare sozial hau utzi dugu, saldoka, Muskek erosi zuenetik. Eta ez da harritzekoa. Baina orain, Euskal Herrian sareratzen diren edukiak eta bertatik sortutako eztabaidak iruzkintzen dituzten gehientsuenak mezu xenobofoak eta transfoboak darabiltzaten kontu anonimoak dira. Edo ukatzen diegu zilegitasuna hemen ematen diren eztabaidei; edo itzul daitezela Euskal Herriko kazetariak, kulturgileak, iritzi-emaileak (eta oro har, aktualitatean interesa duen edonor) plaza honetara. Kontu anonimo mozorrotuek ez dute iritzi publikoa ordezkatzeko. Eta alferrik da haiekin eztabaidatzea, atzean daudenak nor diren, eta zein asmorekin ari diren jakin gabe. Euskal udalekuena adibide bat da, baina ez bakarra. Ezin diegu agenda markatzen utzi». Dozenaka erantzun jaso zituen Arretxearen mezu-kateak. Anonimoak gehienak, «mezu xenobofoak eta transfoboak darabiltzaten kontu anonimoek» idatziak asko. Bakarrak eman dit idazten segitzeko aitzakia: «Zer moduz Bluesky?? Jajajajaja». Anonimoak zimiko egin zigun kokotean.

Petraldutako giroak eraman gintuen erabiltzaile asko Bluesky eta Mastodon sare sozialetara. 2012ko Twitterreko plazaren antza du 2025eko Mastodonekoak: erabiltzaile aktibo gutxi batzuk, eta 2012an Twitterren zebilen jende antzekoa elkarri erantzuten. Bluesky ere ez da plaza jendetsuegia, sumatuko zenuten honezkero hara pasa zinetenek. (Astebetez izan nuen kontua Blueskyn, segituan ezabatu nuen. «Behin Twitterretik deskonektatuko, eta beste zera batean ez naiz sartuko ba!» esango nuen, baina «hemen ez dago mugimendu gehiegi» pentsatu). 24. Korrikaren kanta aurkeztu zuen AEKK, eta hori jakinaraziz idatzi zuten mezuak 7 repost eta 11 like jaso zituen Blueskyn, 1.122 like TikToken (11.500 like Zetak taldearen kontuak, baina beste upel bateko sagardoa

da hori) eta 7.652 Instagramen. 869.000 ikustaldi izan zituen bideoak Instagramen, 303.000 Youtuben, ia 10.000 AEKren TikTokeko kontuan, 134.000 pasatxo Zetakenean. Alegia, X utzi genuenok beste batzuetan segitzen dugula, baina ez oro har Mastodonen eta Blueskyn.

Xn bai, Instagram eta TikToken bai, baina Mastodonen eta Blueskyn ezin da neurketarik egin eta ezin da publizitaterik jarri. Erakunde, enpresa, alderdi politiko, politikari eta hedabide askok eusten diote horregatik Xko kontuari. Azken hamarkadan jarraitzaile-multzo handia osatu dutelako ere bai. Ezagutzen ditugu Metaren ilunak, eta badakigu ez direla argiagoak TikTokenak. X uztera eraman gintuen olatuak eraman ditu atzera ere batzuk sare sozial deszentralizatuen bertuteez aritzera. Zilegi da galdera: «X utzi badugu, besteak beste, argudiatuta ezin dugula plataforma erraldioen joan-etorrien zain egon, zergatik jarraitzen dugu Instagramen? Zergatik egon behar gara TikToken?». Tripakominak bitan zatitzen zaizkit halako kontuei bueltaka hasitakoan, arrazoia emango baitiot galdera hala botatzen didanari. Eta hala ere uste baitut egon behar garela hor. Parentesi txiki bat, nire burua azalduko badut. Kultur eta Sormen Industriari buruzko jardunaldi batean entzun nion sektorean eskarmentua duen bati, nola Adimen Artifizialarena den bere ustez euskarak mende honetan irabazi beharreko borroka: «Landuko ditugu gureak, baina handiek ulertu behar dute euskara, funtzionatu behar dute euskaraz». Bikoizketan urte luzez aritua, hizkuntza-eredu handi bat entrenatzen pasa ditu aurten ordu mordo. Kontatu zigun, nola erabili zuten gero bere ahotsa baimenik gabe enpresa handi baten bideo baterako, berak grabatu gabe eta ordainik gabe. Harriak teilatura ekarri liezazkiokeela egindako lanak, baina «handietan egotea» inportantea dela, horretan enpeinatuta dago. Sare sozialetakoak sortzen dit antzerako zerbait tripetan. Handiei jaten ematen ari garela jakinda ere, estrategikoa iruditzen zait sareetan egotea.

Ezagutzen ditugu, batez ere, euskaldunik gazteenen erabilera-ohiturak («batez ere» diot, hiztun helduagoak ere ez baitabiltza urruti): hor daude, Instagramen, YouTuben eta TikToken. IKUSIKER Ikus-entzunezkoen Behategiaren azken panelen arabera, unibertsitate-sasoian dauden hamar ikasletik ia zortzi, TikToken, eta ikasleen ehuneko laurogeita hamasei pasa, Instagramen. Ehuneko bira ez dira iristen Mastodon erabiltzen dutenak.

Ikusi eta entzuteko behar da nork sortua. Udaberrian pasa zidan lankide batek albiste: *La Llista* sortu dute, sare sozialetan nagusiki katalanez ari diren eduki-sortzaileak sailkatzen dituen eta ikusgarritasuna ematen dien plataforma. Eduki-sortzaileek sareetan duten jarduna neurtu, eta hilabetero argitaratzen dituzte datuak, nahiz eta llista.cat webgunean uneoro aztertu daitezkeen joerak. 2025eko azaroko datuak dira aurkitu ditudan berrienak: 158.000.000 ikustaldi, 934 eduki-sortzaile aktibok Instagramen, YouTuben eta TikToken sortutako edukietan. Inbidiatik begiratu (edo euskarara halakorik ekarri) nahi duenarentzat, ez da denbora-pasa txarra. Euskaraz sortzen dutenak ere badira batzuk (batez

ere euskaratik eta euskaraz sortzen dutenak, esan nahi baita). Umeak ginenean marrazki bizidunak euskaraz normal-normal ikusten zituen belaunaldi batekoa naiz, nerabegarora arte telebistan fikzioa euskaraz ikustea hain arraroa ez zitzaion kuadrila bat daukat. Eskaintzarik gabeko edo eskaintza apaleko urteetan galdu dugu ohitura. Eduki-sortzaileak euskaraz aritzea ez zaigu hain arrotza, naturala da guretzat. Komunikabideek sareetarako sortutakoak, batzuentzat «naturalagoak» dira erdarazkoak: sareetako hizkuntza ikasten ari gara hartzaileak, eta egileak ere bai. Llista.cat-eko dimentsiorik ez, baina oihartzuntzua badute euskaraz ari diren batzuek. (Beste kontu bat da influencer marketina egiterakoan ea horiei eskatzen zaizkien gauzak, edo ia erabat erdaraz ari direnei, ordaindutako bideok euskaraz egin ditzaten, eta hurrengoak erdaraz).

Ardura dagokionari ezarri behar zaio baina. Eduki-sortzaile banakoei baino, baliabideak dituztenei dagokie estrategiak diseinatzea sareotan ari diren euskaldunek izan dezaten zer ikusia, nori jarraitua, zer partekatua. Behar dugu TikTok egon dadila euskaraz, eta ulertu dezala algoritmoak euskara hizkuntza moduan. Ulertu behar dute komunikabideek estrategikoa dela, eta diseinatu beharko lituzkete estrategiak gaurtik hasi eta epe luzera begirakoak: berdin tokikoek, nazionalek, handiek eta txikiek. Tabakalerak antolatutako HIRU(H)ARI topaketan esan zuen Maialen Lujanbiok: «Erresistentziarako leku kreatibo bat ez ezik, gure kasuan, Euskal Herrian eta euskaraz, existentziarako leku kreatibo bat ere bada kultura. Existentzia berrasmatzeko eta existentzia azpimarratzeko eta sortzeko espazio bat. Eta nik uste modu metaforikoan, euskal kulturgintzari edo kulturgileoi badagokigu garaioan ere planktona sortzea: elikadura estetiko, kultural, artistiko, kritikiko hori sortzea. Ozeano globalean edo kultura globalen ozeano handien artean, euskarazko itsasoarentzat planktona, izan ahal izateko adina elikagai, eta izatearen poza izateko adina elikagai artistiko, estetiko, kritikiko, kultural, ideologiko». Ez diot sare sozialetako euskarazko edukiari eskatzen kulturgileei eskatzen diedana, baina komunikazio globalen ozeano handien artean, nahi nuke ematea euskarazko itsasoari plankton apur bat, izan ahal izateko adina. (Ez nintzen Tabakaleran egon, ez dut tarterik hartu bi orduko hitzaldi osoa entzuteko, baina Lujanbiorena entzun ahal izan dut, besteak beste, Tabakalerak Instagramen jarri zituelako pasartetxo batzuk. Planktona arraintxoarentzat).

Urak ito aurretik, azken kolpetxoa. Hizkuntzaren biziraupenerako beharrezkotzat ditugun hiztunak bertan badaude, behar dugu edukia sortzen dutenek jarri ditzatela edukiak bertan. Behar dugu, besterik ez bada ere, hemendik hamar urtera erabakitzeke ez dugula bertan egon nahi. Baina ez dezagun erabaki ertzeko plazatxoetara joatea, plaza handian egotea garrantzitsua eta estrategikoa ez balitz moduan.